

Κωνστάνς Δημά
Ο ΣΚΗΝΟΘΕΤΗΣ

*«Η αλήθεια δεν είναι ποτέ σκληρή. Βαρύ
κι αβάσταχτο είναι μόνο το ψέμα».*

Κατερίνα Αγγελάκη-Ρουκ

«Έλα, έλα ν' ακούσεις τι λέει ο φίλος σου. Στο 'λεγα, αλλά δεν ήθελες να ξέρεις. Έσταζες ιδρώτα ενώ εκείνος περνούσε ξέγνοιαστος τον αυγουσιτιάτικο καύσωνα στο εξοχικό του», φωνάζει η κόρη της.

«Κανείς δεν μ' έχει βοηθήσει. Όλα μόνος μου τα έχω κάνει!», ακούει τον σκηνοθέτη να λέει με έπαρση στην τηλεόραση.

Ασάλευτη, βουβή. Αιμορραγεί στη θέση της. Προσπαθεί να ξεπεράσει το τσίμπημα στην καρδιά. Ο πόνος αβάσταχτος. Τα λόγια πέφτουν βαριά.

Με στυλωμένο βλέμμα στην οθόνη, καπνίζει ασταμάτητα. Τον ακούει ανήμπορη. Δεν καταλαβαίνει τη γλώσσα του.

*

Ανοίγει τα παντζούρια στη νύχτα. Διασχίζει με το βλέμμα το οπτικό της πεδίο. Η Σελήνη χώνεται κάτω απ' το δέρμα της μνήμης. Αφουγκράζεται τις σκέψεις που βασανίζουν το μυαλό της. Μέσα απ' τις αισθήσεις στιγμές μοναδικές το αναμορφώνουν.

Τα γεγονότα εμφανίζονται όπως τ' άστρα στον ουρανό...

*

Έχοντας ξεκινήσει την καινούρια φάση της ζωής της στη μεγαλούπολη, ήταν επόμενο η μοναξιά να τη βαραίνει.

Ωστόσο, σύντομα, η διάθεσή της αλλάζει. Είναι όλο και πιο χαρούμενη, πιο χαμογελαστή, πιο θετική. Θα 'λεγε κανείς ότι τα προβλήματά της είχαν λυθεί. Αυτήν την αλλαγή την οφείλει, σε μεγάλο βαθμό, στην παρουσία του καινούριου της φίλου.

Ψηλός, γεροδεμένος, επιβλητικός, εισβάλλει, ένα γλυκό απόβραδο, στο σπίτι της στην Αθήνα σαν σίφουνας. Παίρνει τα βιβλία ποιημάτων της. Έρχεται μετά από λίγες μέρες όλο ενθουσιασμό και εκθειάζοντας το ταλέντο της, τη βάζει να δει το έργο της κόρης του' ολιγόλεπτη ταινία πάνω σ' ένα ποίημά της. Ταινία κακής ποιότητας από άποψη φωτισμού. Εντούτοις, την εκτιμά ως χειρονομία και προσπάθεια φοιτήτριας στη Σχολή Κινηματογράφου.

Στη συνέχεια, αφού διαβάσει και το μυθιστόρημά της, ο σκηνοθέτης της μιλά με ενθουσιασμό για τα δικά του σχέδια. Της προτείνει να ενώσουν τις δυνάμεις τους. Δεν παραλείπει να της δείξει την ταινία του μικρού μήκους που πήρε βραβείο.

*

Από κείνη την ημέρα ο σκηνοθέτης είναι ο καθημερινός της επισκέπτης. Κάθεται ώρες ολόκληρες στο σαλόνι. Μιλά για ένα σενάριο που είχε «γράψει» και δεν έβρισκε φως να το κάνει ταινία. Θυμάται με τι λαχτάρα περίμενε την απόφαση χρηματοδότησης της Κρατικής Επιτροπής Κινηματογράφου. Πώς βίωνε την απόρριψη. Ήταν όλος απορία. Είχε βάλει το όνομα του Κούνδουρου ως εγγύηση για επιτυχία!

Ο παραμυθός, όπως αποκαλεί με περηφάνια ο σκηνοθέτης τον εαυτό του, μιλά ακόμα με θαυμάσιες εικόνες για την καινούρια του ταινία. Δεν ξέρει, δυστυχώς, όπως της ομολογείται μεταξύ σοβαρού και αστείου, να γράφει.

Παρασυρμένη από τη ζωντάνια του και την φρενήρη κούρσα του λόγου του, εύκολα θα αφεθεί να την εντυπωσιάσει. Τρωτή καθώς είναι σε ο, τι αναφέρεται στα παιδιά που θυσιάστηκαν στο βωμό του πολέμου, ο ενθουσιασμός της όλο και μεγαλώνει όταν ο σκηνοθέτης της περιγράφει τις σκηνές που σχεδιάζει να γυρίσει. Τις νιώθει. Μοιάζουν καταπληκτικά με την περιπέτειά τους. Την συνεπαίρνουν σε τέτοιο βαθμό που αρχίζει να διψάει να δει το συντομότερο δυνατό την ταινία του να προβάλλεται στις αίθουσες κινηματογράφου. Φτάνει σε σημείο να ξεχάσει τον λόγο για τον οποίο είχε βάλει σκοπό να τον βρει. Οι φίλοι της, που είχαν διαβάσει το πεζό της όπου διαπραγματευόταν το θέμα των συνόρων και της προσφυγιάς, την είχαν συμβουλέψει να το προτείνει στον Αγγελόπουλο.

Ο, τι αναφέρεται στα παιδιά της προσφυγιάς την αγγίζει βαθύτατα.

*

Έχει κι έναν άλλο σημαντικό λόγο να συνεργαστεί με τον σκηνοθέτη της. Ο ίδιος πρότεινε στην κόρη της, φοιτήτρια κι αυτή στη Σχολή Κινηματογράφου, να τη βοηθήσει να εργαστεί στην τηλεόραση. Να κάνουν μαζί την ταινία της.

Η κόρη της μοιάζει να ξαναμπαίνει στον κόσμο. Το πρόσωπό της ανοίγει με την ελπίδα. Είναι πολύ πειστικός. Σκορπά φως γύρω της.

*

Πρόθυμα αρχίζει εκείνη να βοηθά στην παραγωγή της ιδέας του σεναρίου. Μεταφέρει πάνω στο χαρτί, ή, πιο σωστά, στον υπολογιστή, τις σκόρπιες σημειώσεις κι εκείνα που κουβαλάει ο αφηγητής επί είκοσι χρόνια στο κεφάλι του. Η σκέψη του εκεί καλπάζει σαν αφηνιασμένο άλογο. Τη δαμάζει. Της δίνουν σάρκα και οστά.

Δουλεύουν ξέφρενα. Γράφουν το σενάριο. Δίχως να πάρει ανάσα από τη συγγραφή, αρχίζει τη μετάφραση. Παράλληλα ψάχνουν και παραγωγούς: στη Τσεχία, Ελλάδα και Γαλλία. Για το σκοπό αυτό γίνεται και γραμματέας του σκηνοθέτη: συντάσσει την αλληλογραφία, την περίληψη του σεναρίου και το βιογραφικό του και στις τρεις γλώσσες

Το πάθος του για την υλοποίηση της ταινίας τη ρουφάει μέσα της.

*

Συνηθίζει πολύ γρήγορα την εύθυμη καρδιά που είχε εγκατασταθεί ανάμεσά τους. Όταν αργεί, ανησυχεί. Όλο και πιο πολύ την αναζητά. Της δίνει ζωή, την κάνει να γελά, καταφέρνει να διώξει το αίσθημα της απέραντης μοναξιάς που είχε νιώσει τους πρώτους μήνες της ζωής της στην Αθήνα.

Αργότερα θα καταλάβαινε πόσο κακός σύμβουλος είναι η μοναξιά. Πολύ κακός σύμβουλος!

*

Όταν το πρόσωπό του συννεφιάζει, τaráσσεται και η καρδιά. Τότε παραπονιέται ασταμάτητα: είναι αποτυχημένος σκηνοθέτης. Ο συμφοιτητής του ο Κούστουριτσα έχει αποκτήσει παγκόσμια φήμη κι εκείνος δεν έχει κάνει τίποτα. Κανείς δεν θέλει να τον βοηθήσει. Και πόσο λαχταρά να κάνει την ταινία! Τη χρωστάει στον παππού του.

Συγκινημένη, εκείνη επιμένει: «Μην απελπίζεσαι. Έχεις ταλέντο. Μεγάλο ταλέντο! Θα τα καταφέρεις!» Δεν υπολογίζει το μέγεθος της υπερβολής. Και τα γεγονότα εξελίσσονται με ταχύτητα αστραπής.

Ήταν επόμενο να συμβεί. Εκείνος καταλήγει ν' αμφισβητεί ακόμη και τον Αγγελόπουλο.

*

Ακούραστα φιλόδοξος, αφού βεβαιώθηκε για την ποιότητα του σεναρίου, επιθυμεί να γίνει συγγραφέας! Προσπαθεί. Γράφει. Προσκυνά. Και μια μέρα της ζητά να τον ακούσει. Παίρνει βαθιά ανάσα και με μάτια διάπλατα ανοιχτά στο μισόφωτο, της διαβάζει το δημιούργημά του.

Το ποίημα δεν έχει λογοτεχνικές αρετές. Μα αναδύει μια συγκινητική δύναμη τρυφερότητας. Του εγγονού προς τον παππού.

Για τον παππού του ήταν ικανός να μετακινήσει ακόμα και βουνά. Του είχε δώσει τη ζεστασιά που είχε ανάγκη ως παιδί. Εκείνη τη ζεστασιά που του είχε στερήσει η μάνα του.

*

Εκείνη έχει χίλιους δυο λόγους να πιστεύει ότι ο φίλος της δεν χαίρεται εκτίμησης στο σπίτι. Της επαναλαμβάνει συχνά με παράπονο: «Ήμουν κακός πατέρας». Θέλει να επανορθώσει.

Γελάνε η κόρη της και κείνη σαν τον βλέπουνε να βιάζεται να φύγει για να προλάβει να πάρει την εικοσάχρονη κόρη του από τη Σχολή.

Θαρρείς με την ταινία, φόρο τιμής στον αγαπημένο του παππού, ο σκηνοθέτης βάζει σκοπό να κερδίσει την αγάπη και την υπόληψη της οικογένειάς του.

Χύνεται κυριολεκτικά πάνω της, κάθε φορά που συμβαίνει εκείνη να τον επαινέσει. Την παροτρύνει να πάρει τηλέφωνο στη γυναίκα του να της επαναλάβει τον έπαινο.

Κάποια μέρα έρχεται σπίτι της λευκός σαν την πάχνη. Τρέμει. Της λέει, ότι εκείνο που ενδιαφέρει τα παιδιά του είναι να κάνει ταινία που να αποφέρει χρήματα. Μετά ανοίγει το παράθυρο και φωνάζει: «Πρέπει να βγάλω λεφτά! Πολλά λεφτά!». Ύστερα γελά.

Της αρέσει το γέλιο του. Το κάνει να κινείται, να γλιστρά μες στην καρδιά.

Νιώθει την αγάπη του για τις κόρες του. Τις αγαπά παθολογικά. Ίσως επειδή κουβαλά σαν πληγή την εγκατάλειψη από τη φυσική του μητέρα. Ζηλεύει το δεσμό που έχουν με τη μάνα τους. Πασχίζει να γίνει πρότυπο πατέρα. Καίγεται από επιθυμία να τον σέβονται και να τον αγαπάνε για τις ικανότητές του και την οικονομική του δύναμη.

Εκείνη νιώθει ιδιαίτερη συμπάθεια για τη σύζυγό του και τις κόρες του. Τη συγκινεί η προθυμία τους να της ετοιμάζουν ένα καλάθι με γλυκά και δώρα όταν έχει κάποια γιορτή. Καλάθι, το οποίο ο σκηνοθέτης της προσφέρει με τόση φυσικότητα και ζεστασιά που δεν μπορεί να μην το δεχτεί.

Αργότερα θα διαπίστωνε. Έτσι λειτουργούσε. Μην μπορώντας να γράφει, κέρδιζε τους πάντες με τα δώρα του ξοδεύοντας χρήματα χωρίς να υπολογίζει το μέγεθος του κόστους.

*

Ίσως στην αρχή και να το εννοούσε όταν ξεφώνιζε: «Τι αχτύπητο δίδυμο που είμαστε! Θα σε βάλω να καθίσεις στην πρώτη σειρά κατά την απονομή βραβείων στις Κάνες!»

Γελούσε με τον παιδικό του αυθορμητισμό. Ήταν σίγουρος ότι θα έπαιρναν βραβείο. Το πίστευε και ο Γάλλος φίλος της, όταν διάβασε το σενάριο:

« Πρέπει να πω και στους δυο σας πόσο με έχει εντυπωσιάσει η δουλειά που έχετε κάνει και πόσο με έχει συγκινήσει το σενάριο ... Ναι, πρέπει οπωσδήποτε να γυριστεί ταινία... Κατά την άποψή μου, αν η σκηνοθεσία είναι καλή, το έργο αξίζει βραβείο. Η Ευρώπη έχει ανάγκη ταινίες τέτοιου είδους για να θυμάται και να μαρτυρά έναν κινηματογράφο που τον διακρίνει η ευαισθησία σε αντίθεση με τον κινηματογράφο της ψυχαγωγίας, συχνά εύκολης, γεμάτη πλήξης ή χυδαιότητας ».

Γλυκάθηκε τόσο πολύ από την «επιτυχία» του σεναρίου που δε δίστασε να το δηλώσει ως αποκλειστικά δικό του έργο!

*

Αν όχι αρχικά, στη συνέχεια, όμως, ο σκηνοθέτης εκμεταλλεύτηκε συνειδητά τη μεγάλη της ανάγκη να βοηθήσει την κόρη της. Εδώ και καιρό αυτή αρχίζει να τον αποφεύγει. Προειδοποιεί τη μάνα της να προσέχει.

Εκείνη, δεν θέλει να ξέρει. Διώχνει κάθε σκέψη που γεννά αμφιβολία.

Πιστεύει σπαραχτικά στην ταινία. Και τι κόπος! Ενάμισι χρόνο δουλειάς δεν τον πετάς στον αέρα. Έφτασαν στο τέλος' δεν μπορεί τώρα να κάνει πίσω.

Κι εκείνος να επαναλαμβάνει: «Θα πάρω την κόρη σου στα γυρίσματα. Είναι πρακτικός τύπος σαν κι εμένα. Η θεωρία δεν

της πάει. Καλό θα της κάνει να δει από κοντά τι θα πει κινηματογράφος».

Δεν φέρνει, λοιπόν, αντίρρηση όταν την παροτρύνει να βιαστεί. Επιμένει: «Είναι μεγάλη ανάγκη, όπου να 'ναι τα γυρίσματα αρχίζουν».

Έμπλεξε, μάλιστα, στην όλη υπόθεση κι έναν παλιό φίλο της φιλόλογο καθώς και τον φίλο της, τον Γάλλο ποιητή. Πρόθυμα δέχτηκαν και οι δυο να κάνουν την επιμέλεια της μετάφρασης το συντομότερο δυνατό.

*

Αναρωτιέται ακόμη και σήμερα τι μπορεί να είχε περάσει από τη σκέψη του σκηνοθέτη τη στιγμή που έφευγε από το σπίτι της με την τελική μετάφραση του σεναρίου στα ελληνικά και γαλλικά.

Φτάνοντας στην πόρτα σταματάει απότομα και τη ρωτάει: «80.000.000 δραχμές σου φτάνουν»; Συγκινημένη τον φιλάει στο μάγουλο και του λέει: «Άσε να πάει καλά η ταινία και βλέπουμε...»

Πριν μπει στο ασανσέρ, τη φιλάει κι εκείνος με τη σειρά του λέγοντάς της: «Αν τύχει να σε προδώσουν όλοι, εγώ δεν θα το κάνω ποτέ!»

Τον κοίταξε στο πρόσωπο. Δεν έστρεψε το βλέμμα του. Έλαμπε. Εξέπεμπε μια ομορφιά αδελφικής στοργής. Για μια στιγμή φάνηκε να σκέφτεται κάτι. Δεν είπε τίποτα.

*

Ο «φίλος» που δεν θα την πρόδιδε ποτέ, σαν έφτασε η ώρα να εκπληρώσει την υπόσχεση που είχε δώσει στην κόρη της, καταφτάνει ένα συννεφιασμένο απόβραδο. Παίρνει τη

συνηθισμένη του θέσει στο σαλόνι και αρχίζει να ξεφυλλίζει το σενάριό της. Μένει για πολλή ώρα σιωπηλός. Ξαφνικά, χωρίς να τις κοιτάξει, ξεστομίζει: «Δεκάρα δεν αξίζει».

Τα λόγια του περνούν αγκάθι μες στο αίμα. Επιμένουν να μάθουν γιατί. Δεν απαντά. Μετά, σηκώνεται ξαφνικά. πλησιάζει την κόρη της και, ταρακουνώντας το σενάριο μπρος τα μάτια της, της φωνάζει. Όλος νεύρα: «Μα αυτό είναι TOP! Δεν μπορεί να το έγγραψες εσύ!» Του λέει σιγανά: «Με βοήθησε κι η μαμά».

*

Μετά από δυο βδομάδες, εκείνος έρχεται σπίτι της σαν να μην είχε συμβεί τίποτα. Την παίρνει για να πάνε να διορθώσει τους υπότιτλους του ντοκιμαντέρ, στα γυρίσματα του οποίου την είχε πείσει να μιλήσει.

Στο δρόμο της επιστροφής, εκείνη τον ρωτάει φιλικά πότε μπορεί ν' αρχίσει τα γυρίσματα. Η κόρη της δεν είχε άλλα περιθώρια. Όφειλε να παραδώσει στη Σχολή την ταινία μικρού μήκους. Απαντά κοφτά: «Δε θα με κάνεις σκλάβο της κόρης σου!»

Τον κοιτάζει εμβρόντητη. Μοιάζει να πηγαίνει πέρα από την ίδια της την ύπαρξη. Αισθάνεται όλο τον όγκο των δακρύων μέσα της.

Βγαίνει από το αυτοκίνητό χωρίς να του απευθύνει λέξη. Τα δάκρυα αρχίζουν να κυλάνε ελεύθερα μόλις κλείσει η πόρτα πίσω της.

*

Η αλλαγή διάθεσης αρχίζει με την επιθυμία της να μην τον ξαναδεί. Και δεν θα τον έβλεπε αν δεν ήταν ο Γάλλος φίλος

της. Κατά την παραμονή του στην Αθήνα, εξέφρασε την επιθυμία του να συναντήσει τον σκηνοθέτη.

Εκείνη νιώθει άβολα. Δυσκολεύεται να του εξηγήσει. Πρόδωσε, ουσιαστικά, και τη δική του εμπιστοσύνη. Για να πετύχει τον σκοπό του, ο σκηνοθέτης είχε φτάσει σε σημείο να υποσχεθεί και σε εκείνον ότι θα μπορούσε να παραβρεθεί στα γυρίσματα.

*

Προσπαθώντας, σήμερα, να διαλευκάνει την λεηλατημένη συνεργασία της με τον σκηνοθέτη, πιστεύει ότι εκείνος ενδόμυχα φοβήθηκε να βοηθήσει την κόρη της στα γυρίσματα της ταινίας της επειδή, τόσο το σενάριο, όσο και η σκηνοθετική του προσφορά ήταν εγγύηση για ένα πολύ καλό αποτέλεσμα. Καθώς η κόρη της είχε χάσει μια χρονιά, οι κόρες τους θα έδιναν εξετάσεις μαζί. Οι ταινίες τους θα έπρεπε να ανταγωνιστούν. Την προηγούμενη χρονιά το βραβείο το είχε πάρει η κόρη του. Φέτος κινδύνευε να χάσει την πρωτιά.

Ως πατέρας όφειλε να προστατέψει την κόρη του. Και να την προωθήσει. Με όλα τα μέσα που διέθετε!

Η αίσθησή γι' αυτό ξεκαθαρίζει καθώς φέρνει στο μυαλό της τη συζήτηση στο ζαχαροπλαστείο.

Ο ποιητής επιμένει. Της ζητά να τον φέρει σε επαφή με το φίλο τους. Να τον πάρει τηλέφωνο. Να κλείσει ραντεβού.

«Κάνει ακόμη ζέστη. Θα καθίσουμε, όμως, στην άκρη του κήπου. Έχει δροσιά και καταπληκτική θέα στη θάλασσα», μεταφέρει στον ποιητή τα λόγια του σκηνοθέτη.

*

Η ατμόσφαιρα βαριά. Υπάρχουν ακόμη θραύσματα από τον αυγουστιάτικο καύσωνα.

Εκείνος έρχεται με την κόρη του για να τους πάει να δροσιστούν στη Γλυφάδα.

Στην αρχή εκείνη νιώθει κάποια αποστροφή στη θέα του σκηνοθέτη. Θυμήθηκε την αίσθηση του βάρους που ένιωσε όταν είδε στην τηλεόραση τον όγκο των κιλών που είχε πάρει στη διάρκεια των τεσσάρων εβδομάδων που δεν τον είχε δει.

Σιγά-σιγά, η εύθυμη και όλο χιούμορ συμπεριφορά του, αρχίζει να της υπενθυμίζει εκείνον με τον οποίο είχε μοιραστεί τα γεύματα που τους ετοίμαζε η σύζυγός του. Δεν είχαν χρόνο για χάσιμο. Έπρεπε να αφιερωθούν στο γράμμο.

Χαμογελάει. Όλο ελπίδα του λέει πως δεν έπρεπε να εννοούσε αυτά που της είχε ξεστομίσει για την κόρη της.

Εκείνος, όχι μόνο δεν λυπάται, αλλά και στην απορία της πως μπόρεσε και της φέρθηκε τόσο σκληρά μετά από όσα είχε κάνει, όλος θράσος τη ρωτά σε ποιο ακριβώς σημείο τον είχε βοηθήσει. Τονίζει μάλιστα πως είχαν γίνει αλλαγές στο κείμενο κατά τα γυρίσματα. «Εννοείται. Αυτό, όμως, δεν αλλάζει τίποτα», του αποκρίθηκε.

Εκείνος δεν δίνει σημασία στα λόγια της. Χωρίς κανένα ίχνος ντροπής της λέει ότι το μόνο άτομο που τον είχε βοηθήσει ήταν η κόρη του.

Εκείνη απορεί και με την ίδια που δεν διέψευσε τον πατέρα της. Στα τσέχικα είχε γραφτεί το σενάριο κι εκείνη δεν ήξερε τη γλώσσα. Τη ρωτά, λοιπόν, πως ήταν δυνατό να κάνει τη μετάφραση στα ελληνικά. Φοβισμένη, καρφώνει το βλέμμα της στον πατέρα της.

Εκείνος απαντά με στόμφο: «Μετέφρασε τους υπότιτλους στα αγγλικά»... Γέλια.

Εκείνη επιμένει να μάθει σε ποια γλώσσα θα γυριστεί το έργο...

Εκείνος στρέφει το βλέμμα του και το σταματά πάνω στην κόρη του που κουβεντιάζει με τον ποιητή. Τους κάνει νεύμα να σταματήσουν. Βιάζεται να φύγει.

Δεν τους είχε πλέον ανάγκη, ούτε εκείνη ούτε τον Γάλλο φίλο της. Τα γυρίσματα είχαν αρχίσει χάρη στις διακοπές που πρόσφερε στο εξοχικό του στον διευθυντή της Τσεχικής τηλεόρασης. Κι η Ελληνική τηλεόραση έμπαινε ως συμπαραγωγός.

Κλείνοντας την πόρτα του αυτοκινήτου πίσω τους, τον βλέπουν να βγάζει το κεφάλι του από το παράθυρο και να αρθρώνει: «Θα πάρω βραβείο στις Κάνες, να 'στε σίγουροι!»

Η φωνή του διαταράσσει το βήμα των περαστικών.

*

Το βάθος του πόνου μεγαλώνει κάθε φορά που θυμάται τη φίλη της την δημοσιογράφο της ελληνικής ραδιοτηλεόρασης. Έσβησε ξαφνικά. Η απουσία της πληγή που δεν κλείνει. Για όλους που την είχαν γνωρίσει. Που την είχαν αγαπήσει.

Μεγάλη απουσία ο χαμός της για τους Ποιητές που δεν προωθεί το Σύστημα.

Εκείνη είχε ψάξει τη φίλη της όταν έμαθε ότι ο σκηνοθέτης εργαζόταν στο ίδιο κανάλι. Την παρακάλεσε να τη φέρει σε επαφή μαζί του για να του μιλήσει για το βιβλίο της.

Οι φίλοι της επέμεναν να γυριστεί ταινία.

Δεν χρειάστηκε να της πει περισσότερα. Βρήκε τον σκηνοθέτη. Του έδωσε τα στοιχεία της.

Αργότερα, της έφερε το σενάριο. Για τη δική του, όμως, ταινία. Συμφώνησε. Όλο ποίηση είναι!

Εκείνος, αφού έμαθε ότι η φίλη του η ποιήτρια του έδωσε προτεραιότητα, παρακάλεσε τη δημοσιογράφο να του πάρει συνέντευξη. Δεν του αρνήθηκε. Προσπάθησε να κάνει ότι περνούσε από το χέρι της για να βοηθήσει στην πραγμάτωση της επιθυμίας του σκηνοθέτη να γυρίσει την πολυπόθητη ταινία.

Δεν γνωρίζει το λόγο της ρήξης τους. Ένωσε, όμως, τον πόνο που εκείνος είχε προξενήσει και στη δημοσιογράφο. Αυτό, ωστόσο, δεν εμπόδισε τη φίλη της να την καλέσει να πάνε στην προεμιέρα και να της πει το ίδιο κιόλας βράδυ, ότι λυπόταν που δεν πήγαν μαζί να δουν την ταινία. «Είναι εξαιρετική!» της επανέλαβε κάμποσες φορές στο τηλέφωνο. Τη λύπησε, μάλιστα, η άδεια αίθουσα.

Εκείνη δε συγκινήθηκε. Το έβλεπε κατά κάποιον τρόπο σαν δικαίωση.

Πίστευε και εξακολουθεί να πιστεύει ότι η ταινία θα είχε άλλη εξέλιξη αν εκείνος δεν είχε τυφλωθεί.

*

Πέντε ολόκληρα χρόνια της πήρε για ν' αποφασίσει επιτέλους να δει την ταινία.

Παρακολουθεί ήρεμα. Απολαμβάνει τους διάλογους των ηρώων. Μιλούν στις δυο μητρικές της γλώσσες. Τα λόγια τους οικεία τη φέρνουν κοντά τους.

Ξαφνικά, τα φώτα τη σταυρώνουν. Πλησιάζει τη μικρή οθόνη σαν άγριο θηρίο. Διαβάζει ξανά. Δεν έχει κάνει λάθος. Το όνομα της κόρης του σκηνοθέτη αναφέρεται ως μεταφράστρια

των υπότιτλων. Δεν μπορεί. Δεν είναι δυνατό. Πετάγεται με ορμή: «Πως μπορείς και κοιμάσαι με ήσυχη συνείδηση; Θα σου κάνω δικαστήριο!», ξεσπάει στο τηλέφωνο.

Την απειλεί: «Θα στείλω να σε βρουν. Θα σε σκοτώσω! Ακούς;»

Ακούει. τους πνιγμένους της λυγμούς.

Έξω σκοτεινιάζει. Ατενίζει τον ουρανό. Ρωτάει το απομονωμένο άστρο που είναι ο Θεός.

*

Στο δικό της βασίλειο των πόνων δεν έχουν θέση οι απειλές του σκηνοθέτη. Δεν έχει να φοβηθεί τίποτα. Εκείνος πρέπει να φοβάται. Ο ίδιος την είχε συνοδέψει για να κατοχυρώσει τα πνευματικά της δικαιώματα. Το έχει ξεχάσει;

Απορεί πάνω σε τι στηρίζεται και είναι τόσο αδίσταχτος.

*

Ήταν αποφασισμένη. Να του κάνει δικαστήριο. Έχοντας, όμως, κατεβεί βαθιά στην κάθε της φλέβα, άκουσε την εσωτερική της φωνή να αφήσει να αποδοθεί η δικαιοσύνη. Φυσιολογικά και στην ώρα της. Θυμήθηκε και τα λόγια του Γάλλου φίλου της, ο οποίος σ' ένα από τα γράμματά του της έγραφε:

«Μην επανερχόμαστε στο θέμα. Ο σκηνοθέτης είναι εκμεταλλευτής. Αλλά, αμφιβάλλω αν με τις μεθόδους μπουλντόζας και την αναισθησία του θα φτάσει πολύ μακριά... Δεν είναι ιδιοφυΐα ώστε ο κόσμος να παραβλέψει τους άσχημους τρόπους του που δεν μπορούν παρά να τον βλάψουν. Όπως λέμε στη Γαλλία: la ficelle va casser (το νήμα θα κοπεί)».

Έρχονται στο κεφάλι της και τα λόγια της Τσέχας φίλης της, ηθοποιού:

«Οι καλλιτεχνικοί κύκλοι είναι γεμάτοι ζήλια, τριγλοποδιές, κόμπλεξ... Ορισμένοι άνθρωποι εκμεταλλεύονται το ταλέντο των πιο ταλαντούχων και πιο άξιων συναδέλφων τους με το να κλέβουν τα έργα και τον κόπο που έχουν επενδύσει σ' αυτά ... Καμιά φορά κι εμείς οι ίδιοι εξιδανικεύουμε ορισμένες καταστάσεις και ορισμένους ανθρώπους... Μεγάλες χειρονομίες, μεγάλα λόγια, εξαιρετική ικανότητα να διαισθανθείς τόσο τις δυνατές πλευρές όσο και τις αδυναμίες των άλλων, όλα να τα εκμεταλλευθείς, να τα χρησιμοποιήσεις και να τα πετάξεις!!!»

*

Αφουγκράζεται την κομμένη της αναπνοή μες στον κραδασμό της φωνής του σκηνοθέτη: «Αν δεν ήταν τούτη δω η φίλη μου, το έργο αυτό δεν θα υπήρχε».

Πόσο αληθινά ακούστηκαν τα λόγια του την ώρα που τα έλεγε σ' έναν φίλο της ποιητή καθώς έβγαιναν παρέα από το σπίτι της.

Όχι, δε λυπάται που το έργο υπάρχει. Ούτε τα λεφτά που, ενδεχομένως, θα κέρδιζε. Λυπάται, όμως, που άρχισε να φοβάται τους φίλους της.

Δημοσιεύτηκε στο ελληνικό περ. Βρυξελλών «Θέα», τεύχος 4, Βρυξέλλες, 2007